

Kako vojšček je v poštni vred ali v Mariboru s poštovanjem za dan za celo leto 32 dn., na leta 16 dn., četrt leta dne 1. januarja Jugoslavije. Naročnina se pošlje upravitelju Slovenskega Osvobodilnega fronta v Maribor, Koroška cesta 5, in določili do odprtja. Naročnina se plačuje v naprej. Številka interurban št. 113.

Počasnenostna številka stane 1:50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Izredljivo je v Mariboru. Koroška cesta št. 5. Reko pisi se ne vratajo. Upravnik sprejema naravnino, inserate in reklamacije. Cene insercij so dognane. Za večkratne oglaševanja primere popust. Neplačane reklamacije so podnebitne prostne. Čekovni račun poštnega urada Ljubljana št. 1000. Telefon interurban št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

51. številka.

MARIBOR, dne 18 decembra 1924.

58. letnik.

Dr. Korošec zaupnikom SLS in vsem Slovencem.

Na zborovanju zaupnikov SLS v Celju dne 11. t. m. je dr. Korošec ob navdušenem odobravanju izvajal sledeče:

Zakaj na volišče?

Večina narodne skupščine je morala, ne da bi se v parlamentu zrušila, oddati vlado manjšini. Da si manjšina pridobi večino, moramo v volitve. To je samo zunanjost oblike postopanja. Stvarno in načelno pa to neustavno, neparlementarno in vsled tega revolucionarno postopanje znači: Večina naroda si želi sporazuma, poštenja, reda in mira. Do tega ne sme ali še ne sme priti! Naj se nadaljuje politika navlade, izkorisčevanja, nezakonitosti in mržnje. Vsled tega na volišče!

Kaj je sedaj mogoče?

Ako bodo volitve kolikor svobodne, smo si v vseh taborih na jasnom, da bomo bivša parlamentarna večina dne 8. februarja zopet večino. Nisem slišal v nobeni stranki človeka, ki bi o tem dvomil. Politika sporazuma in borbe proti korupciji se bo potem nadaljevala, a razširila se bo v pravcu, da si zajamčimo absolutno spoštovanje narodne volje.

Ako pa volitve ne bodo popolnoma svobodne, je kljub temu več kot verjetno, da bo narod vendarle volil po svojem svobodnem prepričanju. Gotovo je, da je narod toliko dozorel, da si ne da od nikogar več komandirati, vsaj v svojo škodo ne. Ako pa bi nastopilo celo tako nasilje, da bi narod ne mogel niti izraziti svojega svobodnega mišljenja, potem seveda bodo nastale pri sporazumu nih strankah povsem nove orientacije glede nadaljnje politike. O tem govoriti danes, se mi zdi prezgodaj, a mislimi na to že sedaj ni prezgodaj. Toda to ne velja samo za nas, nego tudi za one, ki so do danes premalo mislili.

S politiko, kakor se je započela s sedanjim vsljeno nam vladu in vsljenimi volitvami, se torej narod tira v nove izredno težke notranje borbe. In to v vsakem slučaju, najsi bodo volitve magari bolj ali zelo nasilne. Mi si ne želimo takih borb, toda ako se nam vslil, bomo znali storiti svojo dolžnost, da se bo enkrat tudi v naši državi ozračje popolnoma razčistilo. Samo čim prej, tem bolje! Kajti narod težko čaka, da se lahko zopet v miru in redu nemoteno razvija.

Kaj zahtevamo Slovenci?

Mi Slovenci ne zahtevamo ničesar, kar bi bilo proti zdravi pameti, ali proti obstoju države. Mi zahtevamo svoje prirodno pravo. Nič več, nič manj! Mi se zavedamo

svoje slovenske narodnosti in se hočemo kot slovenski narod v tej državi spobodno izživeti. O tem se z nami ne da več razpravljati, v tem oziru so za nas razprave končane. Samo o tem se da razgovarjati: Kako se da to uresničiti? Mi smo za pot mirnega, priateljskega sporazuma s Hrvati in Srbi. Ako zna kdo drugo, boljšo pot, naj nam jo poveli! Glavno je in ostane za nas, da se omogoči Slovencem v državi vsestransko samostojno življenje. Ali se oblika te samostojnosti imenuje slovenska republika ali federacija ali avtonomija ali oblast ali srez ali kar hočete, o tem bo sporazum med pametnimi in treznnimi brati prav lahek. Le stvarno avtonomijo, stvarno samostojnost nam daje!

Meni se je zdelo potrebno, da to zopet javno povdramo, ker se vedno znova pozabljajo te temeljne resnice. G. Prepeluh je dolgo pisal in izdajal »Avtonomista« in pričakovali bi, da vsaj on zna, kaj je slovenska avtonomija. Pa smo se zmotili in to dvakrat zaporedoma.

Brat bratu, podložnik nikomur!

K slovenski avtonomiji računamo v zemljepisnem pogledu tudi Prekmurje, a Prepeluhovi politični krušni očetje pa je hočeo za Hrvate, ki ga ne damo. Nadalje si predstavljamo slovensko samostojnost tako, da bomo mi Slovenci za se, da bo naše središče bila Ljubljana, a sedaj čujemo naenkrat, da bi morali pod Hrvate in meti Zagreb za središče. Mi Slovenci odločno izjavljamo: brat vsakomur, Hrvatu in Srbu, a podložnik nikomur! Zagreb nam je mil in drag, a Ljubljana je ljubljena naša matuška. Kdor tega ne razume, ne razume slovenske duše, je zgubil živo zvezo s slovenskim narodom, je postal pripraga Radičevci, vega voza na Slovenskem. Mi se že tudi skoro dve leti sporazumevamo v važnih političnih vprašanjih z Radičevci, a smo pri tem vedno ostali samostojni, neodvisni, ne prodajamo ne slovenskega ponosa, ne slovenske zemelj.

O monarhiji in republiki.

Ker sem že pri Prepeluhu in Radiču, naj povem tudi svoje misli o monarhiji in republiki. Da je število republikancev na naši stranki po zadnjih dogodkih v Belogradu zelo naraslo, je nepobitno dejstvo. A kar se tiče našega načelnega stališča, smo ravno v Celju že enkrat rekli, da smo pristaši čistega demokratizma, t. j., da neovirano vladava v državi narodna volja. Volja slovenskega naroda je sedaj: samostojnost v državi! Nič ne nima prava, da nas v tem oziru ovira. In če nas ovira, naj si sam pripše posledice! To je bilo naše stališče včeraj, je danes in bodo ostalo za vedno. Radič je preteklo leto menjal monarhijo in republiko, kakor bolnik svoje perilo. Mi svojega stališča glede narodne volje ne bomo menjali! To bodo videli vsemi, ko pride do revizije ustave, kjer bomo zahtevali, da se zajamči neomejeno pravo prvemu suverenu v državi,

In vpitje se je nanovo začelo.

Postaren črnec je stopil pred mene in mi začel v strašni angleščini nekaj pripovedovati. Kdo ve, kje je pobral tistih par besed. Morebiti je živel kedaj v bližini belih naselbin ali pa je prišel v stik z belimi trgovci.

Druga nisem razumela ko da je me je ujel Kulonga, poglavavarjev sin — pokazal je nanj — in mi pravkar rešil življenje. H koli bi me bili privezali kakor vsakega ujetnika, me mučili in —. Kar povedati, ne morem, kaj so namenivali. Kulonga pa da je prosil očeta, naj me da njemu za ženo. Poglavar da je privolil, ker je njegov sin velik junak in jutri da bodo velike slovesnosti. Menda poročne, sem si mislila —.

Otrpnila sem od groze. Kako koprneče sem se ozirala za svojim belim junakom —! Gotovo je bil kje blizu. Ali me bo rešil —? Edino misel na njega me je še držala po koncu, sicer bi bila zdrknila na tla —.

Peljali so me v kočo. Dva črnca sta se postavila pred njo na stražo.

Nepotreben strah! Vsa izmučena in utrujena sem bila, beg mi niti na misel ni prišel, sesedla sem se na ležišče, napravljeno v kotu ob steni koče iz mehke travne in živalskih kož. Prinesli so mi jesti, pa ničesar nisem marala. Stara črna babnica je sedla poleg mene in mi nekaj žlobudrala. V hipu sem zaspala.

Kako dolgo sem spala ne vem. Zbudila sem se, ker sem čutila, da me je nekdo dvignil od tal.

Odprla sem oči in hotela sem krikniti. Pa glas mi je zastal v grlu —.

Stena, ki sem ob njej ležala, je imela široko odprtino in skozi njo je sijal, se mi je zdelo, rahel svit jutranje zarje. Starka je ležala na tleh. Ali je bila mrtva ali samo nezavestna, tega nisem mogla presoditi.

Džungla.

Roman iz afriških pragozdov.

Angleški spisal E. R. Burroughs. — Prevedel Paulus.

36

Zahvaljevala sem se Bogu, da mi je poslal takega mogočnega varuha in precej mirna sem pričakovala trenutka, ko bo prišel in me rešil. Da tega že kar sedaj ni storil, za to mislim je že imel svoje razloge.

Mračlo se je, ko smo prišli v naselbino. Precej velika je, kolikor smo videli v mraku, in mnogo ljudi prebiva v njej. Plot jo obdaja od vseh strani, gozd sega do plota na tisti strani, odkoder smo prišli, na drugih straneh pa polja obdajajo vas. Pri vhodu stoji straža.

Z divjim krikom so nas sprejeli. Moški, ženske, otroci, vse se je usulo krog mene. Črnci, ki so me pripeljali, so me morali braniti, sicer bi me bila drhal živo raztrgala.

Mislila sem, da bo po meni. Obupno sem se oziral na vse strani, da bi kje ugledala svojega rešitelja, pa zmanj —.

Krik je na mah utihnil, ko nam je prišel sredi vasi naproti črnec sivih las, zavit v haljo in ves obložen z okraski. Spoštljivo so mu naredili pot, menda je bil poglavar rodu.

Stopil je pred mene in me gledal z bodečimi očmi. Naš vodja mu je s krilečimi rokami in kričavimi besedami nekaj pripovedoval, menda zgodbo, kako so me ujeli. Kazal je name, kazal nase in kazal na kočo, ki je stala v bližini. Vedno burneje je govoril.

Ko je utihnil, je starec povedal par stavkov, me še ostreje pogledal, nato pa se obrnil in odšel po vasi.

In vpitje se je nanovo začelo.

Postaren črnec je stopil pred mene in mi začel v strašni angleščini nekaj pripovedovati. Kdo ve, kje je pobral tistih par besed. Morebiti je živel kedaj v bližini belih naselbin ali pa je prišel v stik z belimi trgovci.

Druga nisem razumela ko da je me je ujel Kulonga, poglavavarjev sin — pokazal je nanj — in mi pravkar rešil življenje. H koli bi me bili privezali kakor vsakega ujetnika, me mučili in —. Kar povedati, ne morem, kaj so namenivali. Kulonga pa da je prosil očeta, naj me da njemu za ženo. Poglavar da je privolil, ker je njegov sin velik junak in jutri da bodo velike slovesnosti. Menda poročne, sem si mislila —.

Otrpnila sem od groze. Kako koprneče sem se ozirala za svojim belim junakom —! Gotovo je bil kje blizu. Ali me bo rešil —? Edino misel na njega me je še držala po koncu, sicer bi bila zdrknila na tla —.

Peljali so me v kočo. Dva črnca sta se postavila pred njo na stražo.

Nepotreben strah! Vsa izmučena in utrujena sem bila, beg mi niti na misel ni prišel, sesedla sem se na ležišče, napravljeno v kotu ob steni koče iz mehke travne in živalskih kož. Prinesli so mi jesti, pa ničesar nisem marala. Stara črna babnica je sedla poleg mene in mi nekaj žlobudrala. V hipu sem zaspala.

Kako dolgo sem spala ne vem. Zbudila sem se, ker sem čutila, da me je nekdo dvignil od tal.

Odprla sem oči in hotela sem krikniti. Pa glas mi je zastal v grlu —.

Stena, ki sem ob njej ležala, je imela široko odprtino in skozi njo je sijal, se mi je zdelo, rahel svit jutranje zarje. Starka je ležala na tleh. Ali je bila mrtva ali samo nezavestna, tega nisem mogla presoditi.

narodni volji. O Prepeluhovem republikanstu pa ni več vredno zgubljati besed. Ko je bil še socialni demokrat in bil tako močan, da je imel celo tri ali štiri ministre, so se mu tresle hlačice in si ni upal naskočit monarhije. Ne verjamemo, da bi si sedaj upal, ko ne bo imel niti toliko poslancev.

Grožnje z diktaturo in odcepitvijo.

Glede nadaljnega razvoja naših političnih razmer čujemo, da bo navsezadnje, ako ne bomo pri sedanjih volitvah pred hegemonijo in korupcijo poklekli na tla, prisila vojaška diktatura. Mi na takoj grožnjo hadnokrvno in svetilno odgovarjamo: Vojaške diktature so, kakor zgodovina kaže, začetek konca. Diktature so za narode neprijetne, a nevarne niso. Vojaštvu je vzeto iz naroda, je plačano od naroda, zato nima nihče prava se z njim igrati proti narodu.

Še eno grožnjo moramo zabeležiti. Pravijo nam, da ne boste pokorno služili velesrbski hegemoniji in pustili pri miru velikih tatov, civilnih in necivilnih, potem bomo vas Slovence in Hrvate odrezali, amputirali in vas izročili za podložnike tujim državam! Ako bi mi hoteli Srbe pri Savi in Drini odrezati, bi vse ugotovljalo: to je veleizdajstvo! Ako se take besede o amputaciji Slovencev in Hrvatov čujejo celo iz ust, iz katerih se nikdar ne bi smejo slišati, potem je to vse v redu. Tudi takoj dvojna mera. O amputaciji lahko rečemo: ni v našem programu, a se je ne bojimo. Zač pa opozarjam, da je amputacija ravno tako kakor diktatura dvoren živ. Kajti pri amputaciji bi škarje za rezrezavanje gotovo ne bile ne v velesrbskih in ne v slovensko-hrvatskih rokah.

Sporazum med brati!

Našo državo krmarijo sedaj prestari in prenervozni ljudje, zato pa to nemirno hlastanje po nekih izvanrednih sredstvih, kako ozdraviti našo državo. In samo eno sredstvo je: Sporazum med brati! Pustite volji naroda svobodno pot! Narodi se med seboj ne sovražijo, nimajo želje, se medsebojno tlačiti in izkorisčevati, nimajo volje si drug drugemu negirati jezik in narodnost. V njih živi ljubezen, ki vsakemu priznava svoje. Duh pomirljivosti je v narodih in temu duhu je treba pomagati do zmage. Pri teh volitvah mora pasti odločitev, kdo je za narodni sporazum, in kdo je za nadaljnjo podpihanje narodne mržnje. Velika sreča za državo bi bila, ako bi vihar ljudske nevolje odstranil vse, ki mu ne pustijo priti do miru in sprave.

Militarizem.

O vojaštvu mi je treba še enkrat govoriti. Z ozirom na vojaštvu dobivamo od dveh strani očitanja: eni nam pravijo, da smo militaristični, drugi, da smo antimilitaristični, in drugi, da smo antimilitaristični. Prvi očitek, da smo

Mene pa je držal v svojih krepkih, mišičastih rokah — neznanec belega obraza, tisti, ki sem ga videla med potom.

Prišel je, da me reši —.

Bog vedi, kako se je prikradel v kočo in odstranil steno, da ga nista opazila črnca, ki sta čepela pred vchodom na straži. Še bolj čudno pa se mi je zdelo, kako se je iznebil starke in da opazila njegovega dela —.

Taka in slična vprašanja so mi begala po glavi, beli neznanec pa je stal sredi koče in napeto poslušal. Nič se ni genilo.

Tedaj mi je mignil, naj se ga tesno oklenem krog vratu. Hitro sem ga razumela. Držal me je na rokah kakor mati malega otroka. Prav čutila sem, da ne pomenim čisto nobene teže za njegove silne mišice.

Sklonil se je, — velike mogočne postave je — ter je

Očitek, da smo militaristični, je podtikanje. Pod militarizmom se razume dvojno: ali da se vojaščvu daje vpliv tudi na notranjo in zunanj politiko, ali da morajo narodi, oboroženi od pet do glave, s krvjo reševati svoje medsebojne spore. Niti v enem niti v drugem smislu nismo militaristični. Generalom pravimo: proč roke od politike, a glede medsebojnih odnosov z drugimi narodi smo mi za mirno sožitje vseh narodov, za nekravo razsodišče in za najdalekosežnejšo razročitev, v čemur edinem vidimo možnost, da se rešimo financijelne katastrofe in z njo gospodarske ter kulturne. Naš antimilitarizem pa obstoji v tem, da zahtevamo za vojsko zdravo in zadostno hrano, primerno obleko, lepo ravnanje, domače podnebje, enako pravnost in znosljivost napram oficirjem slovenske in hrvatske narodnosti, pravičnost brez vsakega protekcionizma, a tega omenjeni ljudje ne razumejo, pokvarjeni pa nočejo razumeti.

Boj za življensko in socialno pravo.

Kdor je za vedno rastoči militarizem, za vedno večje oboroženje, ta ne ve, da pod državnimi terjtvami padajo na tla kmetje, obrtniki in delavci, a da državni prejemki ne morejo tudi uradniškega, učiteljskega in duhovniškega stanu obvarovati večkrat pred največjo bedo. Mi smo sedaj v tem razvoju, da se vsi stanovi, razven državnih tatov in kapitalistov, borijo za svojo eksistenco, da se pod njimi majejo tla mirega, skromnega življenja in da se vsak dan ljudje obračajo v tujino, da najdejo kruh.

Zato je naše mišlenje, da trpeči stanovi ne smejo da nes iti vsak na svojo stran, ampak se stisniti rama ob ramo ter skupno boriti za svoj ogroženi obstanek. In to jim je omogočeno pod streho Slovenske ljudske stranke, kakor stranke celokupnega slovenskega naroda.

Ne prikrivamo si, da se v dnevnem življenju nahajajo nasprotja, a naša naloga je, ta nasprotja omiljevati in odpravljati, a ne jih uporabljati za medsebojni boj. Kdor hujška stan proti stanu, ni iz naših vrst. Prepričani smo, da s tem ravnamo v duhu krščanstva, ki z ljubeznijo in pravico spaja vse različne stanove v višje organizme, v narode in države.

Politika Slovenske ljudske stranke gre in bo šla za tem, da ne razkrajamo socialne strukture našega naroda. Nismo stranka samo enega razreda ali enega stanu, kajti razredna stranka že po svojem bistvu ne more biti konstruktivna, temveč mi smo stranka, v kateri najdejo vsi stanovi zavetje, 'mi smo stranka slovenskega občestva, slovenskega naroda. In za vse hočemo in bomo skrbeli po načelih krščanskega socialistizma, kakor nam jih je znal udahnil naš prvi učitelj dr. Krek.

Stranka slovenskega naroda.

Nismo pa stranka slovenskega naroda samo po besedah, po programu, ampak v istini, v dejansku. Velika večina slovenskega naroda se že nahaja pod našo streho. Ni vasi, ni trga, ni mesta, ni stanu, ni poklica, kjer bi Slovenska ljudska stranka ne imela svojih prijateljev in pristašev. Iz tega dejstva pa izvajamo zase sveto dolžnost, da moramo ravno mi od Slovenske ljudske stranke gledati s širjim pogledom na vsakokratno politično situacijo ter jo presojeti s stališča celega naroda in ne samo z vidika manj ali bolj ozkega strankarskega stališča.

In politično situacijo trenotno presojamo tako, da je danes treba visoko držati zastavo slovenstva. V tem boju se bo odločilo, ali smo na pragu v odprto dvorano slovenske samostojnosti, ali pa smo voljni odreči se svojemu slovenstvu. Nikdar še ni bila situacija tako resna in tako

Kakor jelen je planil moj beli neznanec. V hipu je bil pri plotu. Široko drevo je segalo s svojimi močnimi vejamimi črezenj.

Tesneje je prikel z eno roko mene, poskočil in se v skoku prikel z drugo roko za veje ter se potegnil kvišku —.

In kar sem sedaj doživljala, mi ostane vse življenje neizbrisno v spominu.

Za nama je letela vas v krov, divji krik je odmeval v temno noč, bilo je kot da je pekel izpuščen.

Toda moj rešitelj ni čakal na zasledovalce.

V hipu je bil na veji in kakor veverica tako naglo je šinil po njej, se pognal in že bil na veji drugega drevesa, ki je bilo več metrov v stran. In naprej in naprej je hitel, se poganjal od drevesa do drevesa, stopal po zamotanih vrveh srbota in bršljana kakor po široki, gladki poti — in vse to z menoj v naročju in v noči, ki so jo le rahlo razsvetljevale južne zvezde!

Sapo mi je jemalo, vrtelo se mi je v glavi, pa strah me ni bilo. Kakor otrok v materinem naročju, tako varno sem se počutila. Krika na vasi že zdavnaj nisem več čula, mlado jutro je sijalo in še vedno sva hitela naprej, naprej —.

Beli dan je že bil, ko se je ustavil.

Prispela sva na rob mične travnate planote. Spustil se je na tla ob potočiku, me posadil na trato, sam pa je obstal poleg mene.

Tistikrat sem ga prvič natančneje videla.

Visok človek je, bolj vitke postave, pa silnih pleč in roke se zdijo kakor da so spletene iz samih jeklenih vrv. Najbolj me je zanimal njegov obraz. Čisto je podoben našim ljudem v Ameriki, razumen, duhovit, neustrašen, obenem pa dobrosrčen in mehek.

Mislila sem, da stoji pred menoj lovec iz prereje. Koliko takih ljudi sem videla na materini farmi v

usodna, ko pri teh volitvah. Poklicane so bile stranke na vladu, ki so si nadele nalogo, da nas z vzemi sredstvi s sladko in pretečo besedo, z denarjem in nasiljem primorajo, narediti križ čez vse, kar je slovenskega. Boj ni več tih, ampak odkrit, mi smo izvzvani na bojišče.

Za slovenski narod!

Za slovenski narod gre. Nam slovenski narod ni skupina ljudi, ki danes lahko čuti slovenski, jutri nemški, danes hrvatski, jutri srbski. To je narod, ki s svojim jezikom že nad tisoč let ogreva te naše hribe in doline, gore in ravnine, ki na tej lepi zemlji trpi in uživa, plaka in joka, vriska in se raduje. To je narod tisočletne skupne usode, skupnega doživetja, iz kojega ne moreš izstopiti kakor iz kakega bralnega društva in zopet vstopiti, kadar je treba. Ne moreš ga zatajiti, kakor ne svoje domače hiše, očeta in matere. Tisoč in tisoč niti veže ta narod skupaj. Tak narod sam sebe ne more anulirati!

Za ta slovenski narod se sedaj bije vojska. Kdor ga ljubi, kdor mu je zvest, naj se združi z nami v eno edino slovensko fronto. Ne »klerikalci«, ne liberalci, ne socialisti, ne komunisti so danes v ospredju, ampak v tem trenutku je na dnevnem redu ves slovenski narod, njegova bodočnost, njegova samostojnost. Nikogar ne odklanjam, vse vabimo v solidarno borbo za slovensko stvar.

21 poslancev je imela dosedaj naša slovenska stranka. Ako zgubimo le enega, bodo nasprotniki klicali: Slovenci odstopajo od svoje slovenske stvari. Tega veselja jim ne smemo pripraviti. Zato pa vsi, pristaši in drugi prijatelji slovenske stvari, dne 8. februarja na volišču!

Nemčija po volitvah.

Z izidom državnozborskih volitev v nedeljo, dne 7. t. m., se je Nemčija precej spremenila, a nova Nemčija miroljubnosti, spravljenosti in ljudske oblasti ima še dolgo pot pred seboj. Lahko pa rečemo, da so za novo miroljubno in narodno Nemčijo postavljeni dobrí in trdi temelji. Pri prejšnjih volitvah so dobile skrajne, z revolucijo grožče stranke dobrih 6 milijonov glasov, sedaj so pa komunisti obdržali od 4 milijonov komaj polovico, od vseh strank so pa največji poraz doživel skrajni nemški nacionalisti, monarchisti in fašisti pod vodstvom generala Ludendorffa in fašista Hitlerja, ki so imeli poprej dobra 2 milijonov glasov in 32 poslancev, sedaj so pa padli na okrog 880.000 glasov in na 14 poslancev.

Poraz teh previrnih nacionalistov je prava sreča Nemčije in dobro znamenje za njen napredek. Nemški fašisti so v volilni agitaciji nastopali z gesli, ki so prav zasmeh napredka, razuma in svobode. Civilni agitatorji, med njimi tudi mnogo protestantovskih pastorjev (duhovnikov), so vpili: »Nemci smo od Boga izvoljeni narod, Bog nas je postavil na zemljo, da mesto njega delamo red — bivši vojskovodje in generali so pa sestranemu ljudstvu prirejali velike vojaške parade ter so vse pretepaške in zaspapljene mlade ljudi organizirali v bojna in nasilna krdela. Čudno, da nemški narod prenaša to generalsko oblastvo in oholost, ko ima vsak general mesečno več po-knjine v zlatih markah, ko 100% ni invalid in cela njegova bedna družina invalidskih in sirotinskih podpor za celo leto, ali pa še za dalje časa.

Nemški narod je začel trezno misliti in za enkrat je že dovolj, da je odklonil nacionaliste in monarhiste pod vodstvom generalov, vojnih hujšačev in pouličnih pretepašev, če tudi se je pri teh volitvah še obdržala zmernejša nacionalistična in monarhistična stranka s 102 poslanskima mandatoma. Nacionalisti danes sami ne bodo vedeli, s čim so še obdržali svoje volice. Pred volitvami so nastopali z najrazličnejšimi proglosi: eni so besno pobijali londonski sporazum in Dawesov načrt glede vojnih odšodnin, drugi so v tem pogledu zahtevali raznovrstne spremembe, tretji so pa celo priznavali, da se kaž boljšega za enkrat ni dalo dosegči. Ta razvojenost v mnenju in zahtevah kaže, da so nacionalisti stranka, ki za ceno vlad in oblasti menjajo svoja načela. Vsaka taka stranka je po-gnila in tako je tudi stranka nemških nacionalistov in monarhistov zapisana razdoru in razpadu.

Razveseljivo je, da se nemške republikanske stranke tako odločno bojujejo ter vstajno in hrabro osvojujejo korak za korakom. Med republikanskimi strankami so najmočnejši socialni demokratje, ki so imeli poprej 100, sedaj pa imajo 130 poslancev, izvoljenih z okroglo 8 milijoni glasov ter so najmočnejša stranka v nemškem državnem zboru. Po številu nižji, a po pomenu za novo Nemčijo gotovo najvažnejši so republikanci katoliškega centra, ki ima sedaj 69, prej pa 65 poslancev, Centru sledijo kot odločni republikanci demokrati, ki imajo zdaj 32, prej pa 28 poslancev. Najodličnejši predstavnik te stranke in veleni nemški državnik je bil Rathenau, ki je bil umorjen v dobi genovske konference kot minister od monarhističnih zarotnikov. Komunisti s 45, prej 62 poslanci, so seveda tudi republikanci, pa ker nočejo sodelovati z meščanskimi strankami, pride v republikanskem taboru za urejevanje nove Nemčije samo še bavarska kmetska zveza v poštev, ki ima sedaj 17, prej pa 10 mandatov.

V državnem zboru od 486 sedežev štejejo čisti republikanci brez komunistov torej 248 poslancev. To je skorcer večina, a premajhna in položaj ni tako razčlenen, ka-

Wisconsinu, rujavih, od solnca ožganih, v usnje oblečenih!

Nikdar pa še nisem videla tolike, silne telesne moči in tako odkritega, prikupljivega obraza skupaj pri enem samem človeku —.

Seveda sem ga koj nagovorila angleški.

Pa molče in žalostno je odkimal.

Poskusila sem s francoščino, z laščino, s španščino —.

Zaman! Mož je odkimal in nekaj povedal v čudnih goltniških glasovih, ki niso bili nobenemu jeziku podobni.

Čudila sem se in ugibala, kako je mogoče, da tak pameten in dober človek, cel Evropejec po obrazu in po obnašanju, — pa govoriti ne zna.

V tem je pokazal na potok, kar je menda pomenilo, naj pijem, dvignil roko in šinil v gozd.

Sla sem pit in sem mirno čakala. Nisem se bala, da se ne bi vrnil. Preveč pošten je bil njegov obraz. Tudi strah me preveč ni bilo, ne pred njim, ne pred divjo džunglo. Take jasne, odkrite in mirne oči vzbujajo le zaupanje. Kar sem stopila na tole žalostno, zapuščeno zemljo, se še nišem počutila tako varne in mirne kakor v zavetju njegovih silnih mišic —.

Kmalu se je vrnil s celo zalogo svežega sadja. Usul ga je pred mene in mi kazal, naj vzamem.

Glad se mi je oglasil in z veseljem sem segla po sočnih gozdnih sadežih. Tudi sam si je vzel. —

Pa nisva dolgo počivala.

Nenadoma je moj rešitelj vstal, pokazal v gozd in delal z roko znamenja. Brž sem razumela, da name utegnejo biti črnci bližu. In do koče da je še daleč, je kazal.

Spet sem ga objela krog vratu in spet se je začela vrtoglavata pot 15—20 metrov visoko gori v gostih večjih džungle.

Poldne je menda bilo, ko se je zasvetilo skozi goščavo morje. Rešena sem bila —.

Spustil se je k tloru in pokazal na kočo. Mignila sem mu, naj gre z meno, pa kazal je v gozd. Prijela sem ga za roko in ga silila.

Obotavjal se je, nazadnje pa je le šel z meno.

Toda v tistem trenutku nama je udarilo na uho streljanje, daleč nekje v gozd.

V hipu je bil ves drugačen. Vzravnal se je, vse mišice so se mu napele, oči so se mu zableščale. Napeto je poslušal.

Streljanje se je ponovilo. Čulo se je kakor da se je vnel hud boj nekje v globinah džungle.

Vprašaže sem ga gledala. Ali je četa pomorščakov trčila ob črnce, ki so naju zasledovali —?

Zgenil se je, pokazal name in na kočo, zamahnil z roko kakor v pozdrav in šinil v vejevje. —

Doma sem zvedela, da sem prav uganila. Četa, ki je šla mene iskat, je trčila ob črnce, ki so naju zasledovali. In mesto mene so ugrabili — nesrečnega Arnalta! Pa upam, — ne, prepričana sem, da bo junaški neznanec, ki je rešil mene, rešil tudi gospoda Arnalta.

To je moja povest! Vidite, gospod Clayton, da je beli junak ni divjak in sirovež, ampak plemenit, pošten človek, ki nam dobro želi in ki nam je tudi že veliko dobrega storil.

Le eno bi še rada, da bi se vrnil z gospodom Arnatom in —.

Ine ni končala stavka. Clayton pa je molčal —.

(Dalje prihodnji)

kor bi moral biti. Nemška kriza še ni rešena, pokazana je pa pot, po kateri je treba iti in po kateri se bo gotovo tudi šlo. Nemška večina je že sedaj republikanska. Od okroglo 29,500,000 oddanih volilnih glasov so dobili republikanci s komunisti vred okroglo 18,000,000 glasov, monarhisti pa samo 11,000,000 in stoji okroglo 300 republikanskih poslancev proti 186 monarhistom. Te monarhisti je pa treba deliti na dve skupini. Skrajni monarhisti so prej omenjeni fašisti in nacionalisti — 14 in 102 poslance, med skupino republikansko — izrecno demokratično in med nazadnjaško monarhistično taborom je pa več ali manj demokratična in monarhistična ne preveč vneta skupina nemške ljudske stranke in bavarske ljudske stranke — 51 in 19 poslancev. Republikanci tudi brez komunistov imajo večino proti vsem monarhistom — 248 proti 186, in ker dosedanj državni kancler dr. Marx, voditelj katoliškega centra, noče delati vlačnih poskusov s kako monarhistično skupino, lahko rečemo, da je Nemčija na dobrati poti.

Politični ogled.

Država SHS.

Po celi državi se z veliko bojanjično čitajo navdušena poročila italijanskih listov o obisku našega zunanjega ministra dr. Ninčiča v Rimu in o njegovem veliki popustljivosti pri pogajanjih. Tudi okolnost, da se vsebina dogovorov drži v največji tajnosti, postaja sumljiva. Zaradi razmejitve med Slovenijo in Italijo dr. Ninčič že pred svojim odhodom v Rim ni pokazal posebnega interesa in zato se je batiti njegove popustljivosti. Vključ zatrjevanju Italije, da bo v Albaniji ostala neutralna, se vendar čuti povsod njen vpliv in njena roka. Ni neopravičena bojanjen, da nam je dr. Ninčič s svojim obiskom v Rimu zopet na celi črti veliko škodoval. Sedanja vlada bi si rada na dvoru utrdila svoje stališče s tem, da pripravi pot krajevski dvojici za obiske v Rimu in v Parizu. Toda kakor izgleda, ne boste prišlo niti do enega, niti do drugega obiska. Obisk v Rimu bi izval nerazpoloženje ne samo med Hrvati in Slovenci, ampak tudi srbska javnost ni sprejela prvih vesti o tem obisku z navdušenjem. Zato je kraljevska dvojica za sedaj definitivno odložila svoj obisk v Rim. Iz Pariza pa prihajajo v drugem oziru nepovoljne novice. Tam bi se sicer želelo, da pride do obiska jugoslovenskega kralja, a ne pod sedanjim vlado, ki ne predstavlja večine državnega prebivalstva, a osobito ne, dokler je dr. Spalajkovič še naš poslanik v Parizu. Vlada obeta, da bo dr. Spalajkovič takoj po obisku odstopil in sicer že z ozirom na svojo kandidaturo za narodno skupščino. Razgovor med Parizom in Belgradom o tej zadevi še ni končan.

Albanija.

V Albaniji divja državljanska vojna. Ustaja proti sedanji vladi se vedno bolj širi. Gotovo je, da se nahaja bivši ministrski predsednik Ahmed beg Zogu v Albaniji in da sam osebno vodi uporniško gibanje. Pred 10 dnevi še v Beogradu bivajoči Zogov zet Ahmed Zega je bil od tiranske vlade obsoten na smrt. Tudi on je sedaj že med uporniki.

Nevarni Balkan.

Dunajski dnevnik »Neue Freie Presse« poroča iz Ottawa v Severni Ameriki, da je znani ameriški finančnik Kahn predaval v Canadian-klubu o evropskih razmerah in rekel med drugim, da so balkanske države nevarno leglo nemirov v Evropi. Protibalkanski nevarnosti bi bilo najboljše sredstvo posebna Dawesova komisija za Balkan pod nadzorstvom Društva narodov.

KANDIDATI ZA VOLILNO OKROŽJE MARIBOR—CELJE.

NOSILEC LISTE:

Dr. Anton Korošec, narodni poslanec Mariboru.

OKRAJNI KANDIDATI:

Volilna okraja Brežice in Šmarje (vezana): Kandidat Jožef Škoberne, posestnik in župan, Dovško pri Rajhenburgu; namestnik Marko Kranjc, tajnik, Maribor.

Volilni okraj Celje: Kandidat dr. Jakob Hodžar, odvetniški koncipijent, Celje; namestnik Jožef Pišek, posestnik, Medlog pri Celju.

Volilna okraja Dolnja Lendava in Murska Sobota: Jožef Klek, narodni poslanec, Črensovci; Geza Šiftar, narodni poslanec, Bakovci.

Volilna okraja Konjice in Ljutomer (vezana): Kandidat dr. Josip Hohnejc, narodni poslanec, Maribor; namestnik Jakob Raž, posestnik, Ljutomer.

Volilna okraja Laško in Prevalje (vezana): Kandidat dr. Andrej Gosar, tajnik Zadružne zveze v Ljubljani; namestnik Jurij Kugovnik, narodni poslanec, Prevalje.

Volilni okraj Maribor desni breg: Kandidat Štefan Falež, narodni poslanec, Orehova vas; namestnik Hinčko Gril, posestnik, Slov. Bistrica.

Volilni okraj Maribor levi breg: Kandidat Franjo Žebot, narodni poslanec, Maribor; namestnik dr. Andrej Veble, odvetnik, Maribor.

Volilna okraja Mozirje in Slovenjgrader (vezana): Kandidat Vlado Pušenjak, narodni poslanec, Maribor; namestnik Martin Steblonik, posestnik in župan, Šmartno na Paki.

Volilni okraj Ormož: Kandidat Andrej Bedjanič, narodni poslanec, Obrež pri Središču; namestnik P. Zadravec, posestnik, Ormož.

Volilni okraj Ptuj: Kandidat Ivan Veseljak, nar. poslanec, Maribor; namestnik Zdravko Sagadin, pos. Sestrže.

RESOLUCIJE ZAUPNIKOV SLS V CELJU.

Zbor zaupnikov SLS v Celju je sprejel sledeče protestne resolucije:

1. Zbor zaupnikov SLS najstrožje obsoja nasilje, ki ga izvršuje sedanja vlada nad posameznimi župani, ki vrše le svojo dolžnost. Najodločneje protestira proti taki kršitvi občinske avtonomije in izjavlja, da hoče občinsko avtonomijo proti vsakomur z vsemi zakonitimi sredstvi braniti.

2. Ministrstvu prosветe pod PP režimom je bilo pridržano, da je začelo kršiti zakon o definitivnem nameščaju učiteljstva in da preganja iz politično-strankarskih razlogov učiteljstvo, ki ne pripada po svojem političnem mišljenu strankam PP režima, zlasti krščansko-misleče učiteljstvo. Zbor zaupnikov to protizakonito, nasilno, neusmiljeno in pa brezobjektno nastopanje prosvetnega ministra proti učiteljstvu z gnušom obsoja in izjavlja, da bo SLS vsikdar najodločneje stala na strani sedaj preganjane učiteljstva.

3. Zbor zaupnikov SLS izreka svoje simpatije od PP režima preganjanim univerzitetnim profesorjem, ostro obsoja nekulturni napad prosvetnega ministra na nepreklicivo avtonomijo univerze in njihove pravice ter obžaluje krvave posledice teh nekulturnih činov, in

4. z ogroženjem zavrača poizkušene maklepe prosvetnega ministra proti Marijinim Kongregacijam kot nedopustno in nezaslišano vmeševanje prosvetne oblasti v strogo verske zadeve in protestira proti odloku prosvetnega ministra P. br. 12.418 z dne 15. novembra 1924, s katerim se hoče uničiti organizacijska svoboda učnemu osoju in učencem in zatrepi prosvetno delovanje narodnih organizacij, temelječih na normalnih temeljih krščanskega svetovnega naziranja.

PRVA VOLILNA ŠKRINJICA JE NAŠA!

Za volitve narodnih poslancev, ki se vršijo po celi državi v nedeljo, dne 8. februarja 1925, je Slovenska ljudska stranka dne 13. decembra vložila pri okrožni sodniji v Maribor kot prva svojo kandidatno listo. V odposlanstvu, ki je izročilo listo, so bili: mariborski župan dr. Josip Leskovar, ravnatelj Čirilove tiskarne dr. Anton Jerovšek, narodni poslanec Franjo Žebot, vpokojenec Ivan Lubec in delavski tajnik Andrej Semenič. Naša kandidatna lista je dobila prvo številko. Tako bo volilna škrinjica naše stranke na vseh voliščih dne 8. februarja 1925 na prvem mestu. Tudi na Kranjskem imajo naši prvo škrinjico.

PLAČANI PAŠICEVI IN PRIBIČEVICHEVI ŠPIJONI

vohunijo po vseh župnjah in vaseh. Nalogu imajo od dr. Žerjava in njegovih glavnih priganjačev, da spravljajo naše vodilne pristaše v nesrečo. Vsako besedo, ki je bolj odločno povedana o onih, ki so zopet spravili Pašiča in Priboičeviča na vladu, morajo ti ljudje izdajalske narave nagnati oblasti. Seveda resnice ne poročajo. Za pijačo in guljaž dajejo, ljudi namenoma napeljujejo k ostrom besedam, hlinejo se, a sicer so zgrabljivi volkovi. Iz Maribora gre vsak dan večje število takih Judežev Iškarijotov na deželo med naše ljudi. Posebno imajo od svojih glavarjev načrilo, da obiskujejo naše župane in ugledne može. Držijo se po gostilnah. Naše ljudi prosimo in resno svarimo, da se izogibajo do skrajnosti teh ludobnežev. Naženite jih od hiše. Ve, žene in dekleta, pa vzamite burklje ali metlo, pa jim pokažite pot preko praga!

Ljudje, bodite previdni! Izogibajte se plačanih ovaduhov in izdajic!

NAŠE ŽUPANE IN VODILNE MOŽE ISČEJO!

Iz mariborske in ptujske okolice smo dobili obvestilo, da iz Maribora vsak dan prihajajo Pašičevi plačani agitatorji k našim županom, gostilničarjem in drugim vodilnim možem. Kaj hočejo? Na vse mogoče načine jih skušajo dobiti za velenjsko radikalno Pašiče v ostrom. Kako govorijo? Neki Holc, meser iz Pobrežja pri Mariboru, takole agitira: Kaj boste volili Korošca in Žebota. Ta dva ne moreta nič narediti. Le s Pašičem boste kdo dosegli. Pašičeva radikalna stranka je najmočnejša srbška stranka, ona nam bo pomagala. Tako govor Holc, tako govor advokat dr. Ravnik, tako govorijo Tavčarji, agenti Troha, Jež in enaki tiči, ki so najeti in plačani od Pašiča.

Možje, pošljite te plačance tje, kamor spadajo!

JUDEŽEVI GROSNI PRINAŠAJO NESREČO V HIŠO.

Ko je Judež Iškarijot prodal Kristusa, je prejel za to izdajalsko delo srebrnjake. Hotel je ž njimi napraviti kšeft. A Judež ni imel sreče ž njimi. Obesil se je ... V Mariboru poznamo familijo, katera ima dobrega in poštenega očeta in mater. Obadvata sta globokoverna katoličana. Sinovi pa so krenili zadnja leta na drugo pot, na pot, ki ni slovenska, ne krščanska in tudi ne poštena. Zapisali so se velesrbi Pašiču. Zakleli so se, da hočejo slovensko ljudstvo spraviti pod Pašičev klobuk. Že dve leti romajo od vasi do vasi, hvalijo Pašiča in njegovo veliko-srbsko radikalno stranko, priejajo shode, sramotijo krščanskomisleče Slovence. Njih evangelij ni več tisti, ki ga je oznanjal Kristus in njegova katoliška Cerkev. Za plačilo se yozijo v Beograd ka Pašiču po denar, po Judeževe groše. Že dobri dve leti vršijo ta posel. In uspeh?

Slovensko ljudstvo se ne da kupiti in pridobiti za veliko-srbsko radikalno stranko. Ostalo je zvesto naši Slovenski ljudski stranki. Ali so Judeževi groši, ki jih dajeta Pašič in Žerjav svojim hlapcem v Sloveniji, prinesli komukaj sreča ali blagoslov? Ne, ravno nasprotno! Prinesli so nesrečo v hišo. Dokler so sinovi spoštovali očetove besede, program očetov, so imeli srečo v svoji trgovini in podjetjih. Božji blagoslov je bil ž njimi. A kakor hitro

sose zapisal onemu, ki hoče ugonobiti srečo našega katoliškega slovenskega naroda, jih je zapustila sreča v trgovini. Vsa podjetja so začela šiš rako pot. Danes jim je sreča popolnoma odpovedala. Rubež sledi rubeži, banke postajajo lastniki njih velikega milijonskega imetja. Oče in mati na starata leta plakata... Judeževi groši še nikdar niso nikomur niso prinesli sreče in blagoslova v hišo!

Pošteni Slovenci, ne dajte se prisediti nih volitvah kupiti ali prodati!

Prireditve

Prostovoljno gasilno društvo v Bistrici pri Mariboru priredi dne 18. januarja 1925 v gostilni gospoda Ludovika Rottner v Bistrici veselico. Društvo vabi že danes vse znance in prijatelje k obilni udeležbi.

Sv. Rupert v Slov. goricah. Tukajšnji Orel priredi na Štefanovo ob 3. uru popoldne v prostorih stare šole igro »Pravica se je izkazala«. Pred in med igro po domačevi pevski zbor.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Pretresljivo kmečko žalo-igro »Užitkarjik«, ki je pri zadnji uprizoritvi izredno dobro uspela, ponavljamo na Štefanovo popoldne po večernicah. Obenem podamo pri občnem zboru, ki se vrši pred igro v Društvenem domu, letni obračun o stanju in delovanju našega Bralnega in gospodarskega društva. Domačini in sosedje, ne zamudite zlate prilike, prihajite v naš dom, pa si oglejte »Užitkarjek! Kakor pri prvi predstavi, napolnite dvorano tudi na Štefanovo! Poleg igre so na dnevnem redu tudi pevski zbor.

Sv. Križ pri Ljutomeru. Dekliška zveza priredi na Štefanovo dne 26. t. m. igro: »Roka božja« in šaljiv priporočil: »Izgubljena stava«. Sodelujejo tamburaši in pevci. K mnogobrojni udeležbi uljudno vabljeni domačini in sosedje.

Ljutomer. Narodna šola v Ljutomeru vabi že zdaj na šolsko tombolo, ki se vrši dne 6. januarja 1925 v gostilni g. Vaupotiča. Začetek ob 5. uri zvečer. Tržka in okoliška društva se prosijo, naj se ozirajo na to potrebno tombolo.

Sv. Lovrenc v Slov. gor. Tukajšnje katoliško izobraževalno društvo priredi na Štefanovo, dne 26. decembra, lepo igro »Na dan sodbe« v prostorih stare šole, in sicer popoldne po večernicah. Poskrbljeno je tudi za kratek čas s popevjanjem šaljivih kupletov. Začetek točen, vabljeni vsi!

Telovadni odsek Orel v Rajhenburgu priredi v nedeljo, dne 28. t. m. ob 3. uru popoldne v društveni dvorani telovadno akademijo z zanimivimi telovadnimi in pevskimi točkami ter deklamacijami. Vsi prijatelji orovrstva vladljeno vabljeni. Bog živi!

OBČNI ZBOR KMETIJSKE DRUŽBE.

Kakor znano, je nova PPZ vlada žalostnega režima razpisala na dan 15. t. m. novi občni zbor Kmetijske družbe s starimi delegati iz leta 1923. Nadejala se je sigurne zmage. Prišlo pa je drugače. Na Štajerskem je zmagala Kmetijska zveza s svojimi kandidati za Slovenijo, dočim na Kranjskem Samostojna stranka ni mogla prodreti brez demokratske pomoči. Bahavi samostojni so izgubili svojo samostojnost!

Na Štajerskem so bili izvoljeni: I. podpredsednik: E. Jarc; odborniki: Miha Brenčič, dr. Ivan Jančič, Alojz Zupančič, Miha Hrastnik, Jakob Jan, Martin Steblonik ter Robert Košar.

Na Kranjskem pa: Predsednik: Ivo Sancin; II. podpredsednik: Ivo Pipan; odborniki: Ivo Remškar, Ivo Urek, Bohuslav Skalicky, Lovro Petovar, Alfons Mencinger, Alojz Pavlin, Anton Meden, Martin Bajnik in Franc Hočevar.

Na Koroškem pa: odbornik Ivan Hribenik.

O tem velezanimivem in protizakonitem občnem zboru naše Kmetijske družbe pod PPZ režimom še bomo poročali. Kamostojnega g. Puclja pa danes glava boli.

Tedenške novice

Našim županom in občinskim odbornikom! V pondeljek, dne 22. decembra 1924 se vrši v Ljubljani, v dvorani Rokodelskega doma Komenskega ulica občni zbor Županske zveze za Slovenijo. Pričetek točno ob 11. uri dopoldne. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo tajništva. 3. Poročilo blagajnika in odobritev računov za triletno poslovno dobo. 4. Določitev članarine. 5. Volitev novega odbora, in sicer: a) načelnika, b) 24 odbornikov in c) 10 namestnikov. 6. Volitev treh preglednikov računov. 7. Slučajnosti. 8. Po končanem občnem zboru popoldne: poučna predavanja. Župani in občinski odborniki, člani Županske zveze, udeležite se tega občnega zбора tudi iz Štajerskega dela Slovenije v čim večjem številu!

Mariborske novice. Prihodnjo nedeljo, dne 21. t

ni nikjer. Zločinci so odnesli iz Miklove delavnice čevljev in usnjate robe za kakih 50 tisoč dinarjev. Radi tega zločina je bil na Bregu pri Ptiju aretiran sicer premožen mizar Šlahtič, pri katerem so našli nekaj Miklove robe. Dosedaj je še pa cel zločin zavil v tajnost in to radi tega, ker nikdo ne zna: kako in kaj je s čevljarem Miklom.

MARIBORSKA POROTA.

V zadnjem »Gospodarju« smo poročali o početku zasedanja mariborske porote in o prvih treh slučajih, katere je prvi dan obravnavala. Zasedanje se še nadaljuje in že obravnavani slučaji so bili sledči:

Osumljen požig a. Dominik Štucin iz Javneka je osumljen, da je požgal svojo hišo. Dne 5. jula je nastal pri njem požar, om pa je bil ta čas na kolodvoru v Breznom. Ker je zavarovalnino pred požarom povisal od 1700 kron na 83.000 dinarjev, je bil sum podan, da je hišo sam začgal. Štucin je dejanje zanikal ter bil oproščen.

Osem let ječe za roparski napad. Je dobil delavec Andrej Korošec iz Sv. Barbare v Halozah. Na cesti, ki vodi skozi gozd med Gomilicami in Sv. Jurijem ob Pesnici, je napadel iz Avstrije vračajočega se Vinka Rotmana od Sv. Marjete. Udaril ga je po glavi s palico ter mu izstrgal listnico s 80.000 avstrijskimi kronami. Braniš se je pred porotniki s silobranom, toda zagovor ga ni rešil pred zasluženo ječo.

Nepošten uradnik. Zavarovalna družba »Varadar« je imela v Mariboru za svojega zastopnika nekega Roberto Fuchs, ki je vkljub sijajni placi — s provizijami je imel mesečno okrog 9000 dinarjev blaže — začel posverjati denar, ki je pripadal zavarovalnici. Oškodoval je družbo za 90.000 dinarjev, katere je zapravil v družbi lahkoživih žensk. Razprava je bila radi zaslisanja prič preložena.

Ponarejalc i kolek o. Svoj čas je v Mariboru vzdignila mnogo prahu zadeva o ponarejenih kolikih, katere so tihotopci iz Avstrije razpečevali po mestu. Policija je kmalu izsledila prave krivce ter zaprla 35letnega Josipa Dobrovnika iz Mozirja, ki je po prevratu živel v Gradcu, in trgovskega pomočnika iz Maribora, Drago Milosavljeviča. Obtoženca sta tihotapila naše 10dinarske kolike iz Avstrije, kjer jih je v Gradcu izdeloval tiskar Karel Rabitsch. Oba obtoženca sta dejanje priznala ter je bil Dobrovnik obsojen na dve leti in pol, Milosavljevič pa na eno leto in pol težke ječe.

Obsojeni požig a lci. V Račjem je dne 4. septembra zgorelo gospodarsko poslopje Štefana in Roze Lašič; vzrok požara se dolgo ni mogel dognati. Ker je pa gospodar spomladi zavarovalnino nenašoma visoko povisal, je obstojal sum, da je bil požar podtegnjen. Dober mesec po požaru se je pričelo med ljudem govoriti, da je poslopje začgal konjček Braunsberger iz Podove. Bil je na podlagi tega aretiran ter je priznal, da je začgal na prigovaranje Roze Lašič, ki mu je zato obljubila ljubezensko razmerje. Braunsberger je bil obsojen na 4, Roza Lašič pa na 3 leta težke ječe.

Popolna propalica. je Peter Merčnik iz Štanjrove. Star je že 49 let, toda po celi okolici se ga boje kot nasilnež in pohotnež, ki pretepa svojo žen tero je oskrnil in okužil celo svojo nedoletno hčerko. Za njegovo propalost je bila kazan 5 let, na katero je bil obsojen, se premajhna.

Smrtna obsooba. Dne 13. t. m. je porota obravnavala umor 97letnega Franca Puntigama iz Lahoncev pri Ormožu. O umoru smo svoj čas že obširno poročali. Umorjeni Puntigam je bil prepustil svoje posestvo proti prevžitku neki Barbari Benko, ki pa ga je dala takoj prepisati na svojo hčerko Barbaro. Tej pa se je zdelo predolgo čakati na smrt starega Puntigama ter je pregovorila svojega mlajšega brata Jožefu Benko, da spravi starčka na oni svet. Dne 13. oktobra 1923 zjutraj je vstopil morilec Benko v hišo ter ustrelil dvakrat Puntigama. Zadel ga je v nogu in v trebuh. Starček se je privlekel težko ranjen do sosedov, ki so ga odpeljali v bolnišnico v Ormož, kjer je kmalu umrl. Pred smrtnjo je izjavil, da ga je ubil Benko. Morilec in njegova sestra sta bila takoj aretirana, valika sta pa kriča na nekega Obrana, češ, da se je proti njima izjavil, da bo Puntigama ustrelil. Vsi trije so že dvakrat stali pred poroto, toda razprava je bila vedno radi zaslisanja prič preložena. To pot je prišlo končno do obsodbe. Razprava se je zavlekla čez celi dan ter je trajala preko polnoči. Pred poroto so zopet stali Barbara in Jožef Benko ter od njiju okrivljeni Obran. V predobi pa je ležalo, ne kopil polletno dete, katerega je Barbara porodila v preiskovalnem zaporu. Sodišče je zaslilo 51 prič ter slednjicu celo, še vedno nejasno zadevo, prepustilo razsodbi porotnikom. Ti so Obrana oprostili, Barbara Benko je obsojena na 12 let ječe in brat Jožef na smrt na vešališču. Razglasitev smrtne obsodbe je napravila na vse navzoče, in tudi na občinstvo, ki je do konca vstrajalo v dvorani, globok utis.

Vaški pretepači in ubijalci. Dne 15. t. m. so bili obsojeni na večletno ječo Edvard Pšeničnik, Jakob Teržan in France Šoba, vsi trije kmetski fantje iz Štatenberga. Iz fantovske maščevalnosti so ubili Maksa Mlakerja in sicer je Teržan streljal na njega iz pištola. Pšeničnik ga je istočasno udaril po glavi s sekiro, Šoba pa s kolom. Teržan je dobil 4, Pšeničnik 3 in Šoba poldrugo leto težke ječe.

Kaj iz Ročice. Dne 30. oktobra t. l. se je dogodil na Ročici žlostven slučaj bratomora. Vincenc Knuplez je imel tu eno najlepših posestev v okraju. Ker je že star, je izročil polovico posestva sinu Ivanu, katerega ima iz prvega zakona. Ivana je radi tega začel sovražiti njegov polbrat Vincenc. To sovražstvo je bilo tako silno, da je že dne 3. februarja streljal na brata, vendar ga ni zadel. Usod nega dne sta se brata spoprijela, ker je Vincenc napadel svojega očeta; Ivan je prihitec očetu na pomoč, njegov

brat pa je zgrabil ročico ter ga z udarcem po glavi ubil. Svoj zločin je pred poroto priznal. Obsojen je bil na šest let težke ječe.

Občni zbor Cerkvene stavbne družbe v Slov. Bistrici se vrši dne 26. decembra ob pol treh popoldne v župnišču. Ako ne bo sklepčen vsled piče udeležbe, vrši se pol ure pozneje pri vsakem številu udov. Dnevni red: računi in slučajnosti. — Odbor.

V Muretinčih pri Sv. Marjeti pri Moškanjih je umrl v starosti 75 let Vinko Prelog. Pokojni je bil vzenen gospodar in se je mnogo trudil za koristi svoje občine.

Roparski napad v Žerovincih pri Ormožu. Roparski napad se je izvršil na g. Matjaža Pihlera, posestnika in gostilničarja dne 8. decembra ob pol 5. uri zjutraj v Cezanjevskih gozdovih na potu v Ljutomer. Ropar ga je zahrbitno napadel, ter vsekal s sekiro po glavi, k sreči ne tako močno, da bi lobanjo prebil, presekal je le klobuk in ranil Pihlerja do kosti. Rana ni smrtno nevarna. Šlo je za denar, a Pihler ni imel več seboj kot 800 K. Drugič ropar ni imel več časa zamahniti, ker se je g. Pihler postavil v bran, začela se je borba med roparjem in njim, ropar s sekiro in on z golimi rokami. Bila je to strašna borba za Pihlerja, ki je star že 69 let, vendar je bila zmaga na njegovi strani, ropar je moral popustiti. Veliko razburjenje vlada med ljudstvom ter strah radi tega dogodka. Pihlerjevi sorodniki, občani in otroci se veselijo, da je ušel smrti oče, ki je v resnici dober oče otrokom ter pravičen in vobče spoštovan občan. Vsi želimo, da ga vsemogačna roka čuva zla ter mu Bog podeli še mnogo let zdravje.

Šolske razmere pri Sv. Barbari v Halozah. Pri nas se pač pozna, da pogrešamo na naši obširni osnovni šoli dobrega šolskega upravitelja. Sam nered. Med otroci se vršijo poboji, enemu se zbije nos, drtigemu rebra, tretji dobi udarec v trebuh, četrtemu se začesnejo ušesa itd. Pa sedanj šolski vodja Kosi nima reda ne doma med svojo družino, pa tudi ne v šoli. Ljudje pravijo, da mora vsak otrok do dovršenega štirinajstega leta v šolo hoditi, a pri nas pa je za nekatere otroke izjema. V Blasovi trgovini se kreta že nad pol leta šolska učenka Julijana Podhostnik, ki še danes nima 14 let, a vkljub temu ni letos od 1. septembra, tedaj 3 in pol meseca prestopila šolskega praga. Dvojna mera. Ako pa naš kmečki, oziroma viničarski otrok izostane opravičeno par dni iz šole, se mu še narekuje stroga kazen. Kaj pa k našemu slučaju reče višja šolska oblast?

Volilno gibanje v Makolah. Kaže se, da se bode volilno gibanje v naši župniji kmalu začelo razvijati. Naša stranka je že tukaj na vse pripravljena in volilno zelo dobro organizirana. Naše časopisje je tukaj krasno razvito. Nasprotnikov se celo nčne ne bojimo. Sicer je že tu in tam prilezel na svetlo kaki novi Prepeluhar-republikanc. Mivam pa svetujemo, gg. novi republikanci: Ostanite kar mirni in sicer tam, kjer ste bili. Ako hočete z nami volilnega boja, ga mi ravnodušno sprejmem. Volilna borba z vami nam bo le dobrodošla, bo nam le v začavo in sicer še večjo, kakor smo jo imeli prizadnjih volitvah v narodno skupščino. Povem vam že kar naprej: Vaša republika bo imela dne 8. februarja 1925 zopet smolo. Mi bomo dosegli mogoče že v doglednu času gotovo našo slovensko samostojnost, ako budem Slovenci edini in sicer potom naše Slovenske ljudske stranke. Nikoli pa vaš novi slovenski republikanci Prepeluh, kateri stremi le za tem, da bi postal poslanec, ne da bi vas on mislil resno oblažiti z republiko, katero vam samo slikajo razni domišljavci. Mi hočemo svojo lastno slovensko samostojnost, ne pa Radiceve hrvatske nadvlade nad nami, pod katero nas želi on privesti. In če nam iz našega tabora odpade eden ali drugi, se nam radi tega ni treba nič jokati. Pač pa s posnosom povemo, da smo dobili mesto enega odpadlega, deset boljših pristašev.

Zanimivosti od Šmiklavža pri Slovenjgradcu. Igra »Roka božja«, katero je uprizorila tukajšnja Dekliška Marijina družba na drugo adventno nedeljo, dne 7. decembra t. l. v naši šoli, se je dobro obnesla. Bilo je drzno početje tako težko igro uprizoriti, ko manjka našim dekletom više izobrazbe, ker imamo samo enorazredno šolo. Vendar smemo s prvim poiskusom zadovoljni biti. Posamezna dekleta so prav izvrstno igrala. Le tako pogumno naprej! K predstavi je došlo nepričakovano veliko — do 150 — udeležencev, tudi iz sosednih župnij. Tudi gmotni uspeh je prav povoljen, čisti donesek se bo uporabil za naročbo družinjega glasila »Bogoljuba« in »Katoliških misijonov« manj premožnim članicam. Naša družba šteje 35 članic, tri četrtnine šmiklavških deklev je v naši družbi včlanjenih. Družba si namerava v prihodnjem letu omisliti družbeno zastavo; prepričani smo, da bodo naši požrtvovalni farani radi darovali v ta namen. — Stroški za nove štiri bronaste zvonove, katere smo si lani nabivali in ki so znašali 312.000 krov, so vsled izredne požrtvovalnosti tukajšnjih župljanov — župnija šteje samo 470 duš — zdaj popolnoma poravnani, ostalo je celo še 5000 K prebitki, ki se bo porabil za nakit večernega plašča za našo župniško cerkev. — Volilcev je v naši občini 122, upamo, da bodo dne 8. februarja 1925 vsi oddali svoje glasove za samostojno Slovenijo, za našo Kmečko zvezo. Bog daj srečo!

Slovesna inštalacija novo imenovanega celjskega opata. Novoimenovani g. celjski opat Peter Jurak, upravitelj celjske opatije po umrlem opatu g. Francu Ogradiju, bo v nedeljo, dne 28. t. m. na svoje mesto slovensko ustoličen. Inštalacijo bo izvršil sam prevzv. g. škop dr. A. Karlin.

Celjski okrajni zastop. 23 let je že minulo, od kar je

po »zaslugi« celjskega starega Serneca ter njegovega ta-

kratnega tajnika Kosema dobil celjski okrajni zastop komisarja. Dokler je bila vlada v Gradcu in na Dunaju,

se nam ni čudno zdelo, da je imel ta slovenski okrajni zastop kuratorja, tem bolj čudno se nam pa je, da se

dosedaj še nobena vlada ni pobrigala, da se ta korporacija da zopet ljudstvu — ki plačuje in ječi pod težo ogromnih doklad za zgradbo dveh privilegiranih cest med tem, ko se druge potrebne ceste zanemarjajo — oziroma od ljudstva izvoljenim zastopnikom nazaj. Mizahlevamo, da se prepotrebne volitve za celjski okrajni zastop takoj razpišejo, ter da napravijo izvoljeni člani vendar enkrat prepotrebni red v tej korporaciji, ki ji sedaj načeljuje dr. Hrašovec.

Novice iz Vidma ob Savi. Tukaj je umrla v cvetu mladost — v 17 letu vzorna deklica Julka Planinc. — Njen pogreb je bil veličasten. Kropit in ogledat je prišel Julko na mrtvaškem odru ležičko mrliški ogleda Alojzij Župevc iz Vidma. Drugi dan, ko so pokopavali Julko, se je zvedelo, da je v noči zadela kap Župevca in so ga našli drugo jutro mrtvega.

Blagoslovitev nove zastave pri Sv. Petru pod Sv. gromi. Dan posebnega slavlja je bil, ko je tukajšnjo prostovno društvo dalo blagoslovit društveno zastavo, posvečeno slovanskih blagovestnikov sv. Cirilu in Metodu. Fantje in dekleta, gospodarji in gospodinje so kar tekmovali med seboj, kako bi tembolj proslavili pomembni dan. Na predvečer blagoslovitve je v čast solunskima bratoma sv. Cirilu in Metodu zablestelo po celi župniji med streljanjem topičev in ob vzokih godbe nad dvajset kresov. Na prijaznem gričku, s krasnimi razgledom, z imenom »Hrib-Kolobar« pa je blestel benedikten ogenj in raznobarbne rakete. Nato se je vršil obhod z godbo po vasi. Na vse zgodaj, 8. decembra je svirala godba iz Sel-Zagorskih po trgu budnico in novi župnoveni so v prazničnih melodijah oznanjeni slovesen dan. Ob 7. uri je sprevid, broječ nad 180 članov in članic društva, zavil izpred Društvenega doma med okinčanimi slavoloki v župno cerkev, kjer je g. župnik J. Lah razložil pomen katoliških organizacij. Po slavnostnem govoru se je vršila blagoslovitev zastave, kateri je kumovala gospa Jožefa Ulčnik iz Zagaja. Nato je sledila sv. maša, pri kateri je sodelovala godba. Kako ginkliv je bil prizor, ko so končno med sv. mašo pristopili vši člani in članice društva, z društvenimi znaki z bolro vred k mizi Gospodovi. Po sv. maši pa se je v društveni sobi ustanovil orlovski odsek.

Primarij dr. Mirko Černič, specijalist za kirurgijo v Mariboru se je preselil in ordinira od 14. do 16. ure na Trgu svobode št. 6-I., (nasproti Grajske kleti). Telefond 358.

Specialist za ženske bolezni in porodništvo dr. Benjamin Išpac v Mariboru, Gospodska ulica 46, zopet ordinira od 9. do 11. in od 15. do 16. ure.

Državni živnozdravnik dr. F. Jerina je nastopil svojo službo pri srezkem poglavarsku Laško in se stavila na razpolago živinorejem v vseh živnozdravniških zadevah. Provizorično stanuje v gostilni Ivana Tadine, a pozneje se preseli v elektrarno.

Čaša Radenske vode, izposta pred jedjo, povzroča dober tek!

Gospodarstvo.

PRIJAVITE ŠKODO PO TOČI!

V občinah, kjer je toča ali kaka druga uima uničila v letošnjem letu poljske pridelke in vinograde, je treba še pred 31. decembrom 1924 javiti razliko v pridelkih davčni oblasti. Naznaniti je treba na posebni poli, koliko ste pridelali manj žita, koruze, ajde, slame, sadja, vina itd., kakor pa če ne bi bilo toče. Ta prijava pa je mogoča samo v občinah, kjer so župani ali posamezniki v osmih dneh po toči javili škodo davčni oblasti.

Kdor pravilno postopa, se mu za leto 1925 odpiše davček (zemljiški, dohodninski in invalidni). Tiskarna sv. Cirila v Mariboru je izdala posebne tiskovine za prijavo razlike. Ako je toča ugonobila 50% (polovico) poljskih pridelkov, se mora odpisati po zakonu polovico davka, aka je 75% škode, znaša odpis 75% davka. A eno je potrebno: Prijava o razliki v pridelkih mora biti natančno sestavljena. Pri občinskem uradu je treba poizvedeti, ali je občina škodo v poletju pravilno in pravočasno prijavila davčni oblasti. Napravite sledete: Vina sem pridelal samo 600 litrov. Če ne bi bilo toče, peronospore in plesnove, bi bil znašal pridelek 3000 litrov. Pšenice sem pridelal 640 kg; če ne bi bilo toče in drugih uit, bilo bi je 4200 kg. To je samo en primer. Tiskovino, ki jo dobite v Cirilovi tiskarni v Mariboru, je treba dobro izpolniti. Poznam župana v mariborski okolici, ki je leta 1923 te prijave točno sestavil. Uspeh je bil dober. Posameznikom je davčna oblast odpisala po 300, 500 do 3000 dinarjev davka. To niso mačje solze. Kdor sam ne zna napraviti te prijave, naj vzame ta članek seboj in se oglasi na davčni oblasti, kjer mu bodo pojasnili, kako se napravi prijava in izpolni tiskovina. Opozarjam

storimo zato, da pujskom nudimo zadostne množine rudniških snovi, ki jih rabijo za uspešen razvoj okostja. V četrem tednu začnemo dajati gosto kašo in ječmenovega, ovsenega, koruznega ali drugega zdroba z dodatkom krajvega mleka. Šele v šestem tednu začnemo pokladati dobro kuhan in obeljen zmečkan krompir.

Ob lepem vremenu je spuščati pujske večkrat na prost. V osmeh tednu se pujske odstavi, vendar je slabejše pustiti še nekaj časa pri svoji materi. Odstavljanje naj se vrši polagoma, s čemer preprečimo eventualno vnetje vimen. Po odstavljanju pokladamo pujskom po možnosti tudi zeleno deteljo, toda glavno krmilo naj bo v prvih treh mesecih žito. Skrbeti je za zadostno pregibaњe mladih živalic.

Slošna pravila o krmiljenju svinj.

Pri krmiljenju prašičev je gledati na to, da krmimo kar najceneje in s takšnimi krmili, ki jih prašiči z največjim pridom izkorisčajo. Plemenskim svinjam pokladamo po možnosti krmila v sunovi in naravnih oblikah. Kuhana klaja napravljiva prebavila ohlapna ter slab odpornost svinj proti raznim bolezni, preveč vođena klaja pa je svinjam zelo škodljiva, ker po nepotrebnem obteže svinjski želodec. Če pokladamo krmila v tekoči oblikah, teden moramo krmili svinje obenem tudi s krmili v trdni oblikah. Čemu je sicer mati narava obdanila svinje s čvrstim zobovjem, ako jih ne rabi za grizenje trdih krmil. Kdo še ni opazoval svinj pri hrustanju črešnjivih in sličnih koščic, ki so za nje prava slaščica.

Ako torej hočemo zadostiti skozi tisočletja enakim naravnim zakonom in zahtevam glede krmiljenja prašičev, moramo pokladati v prvi vrsti krmila v trdni oblikah, različna tekoča in v vodo razredčena krmila pa smatrati le kot nekako pijačo za svinje.

V toplem letnem času je sveža štajerska detelja, kakor tudi mlada trava in razna zelenjava v sveži oblikah najzdravejša in najcenejša kрма za svinje. Seveda je dodajati tudi tečna krmila, kakor otrobe, žitni zdrob itd.

Za uspešno svinjerejo pa je paša prašičev neprecenljive vrednosti. Na paši ostanejo živali zdrave ter se zlasti z ozirom na okostje dobro razvijajo. Plemenske svinje se na paši lažje ubrejijo in prašiči, vzgojeni na paši, so pri poznejšem pitanju ješči in manj izbirčni. Vrhnu vsega tega pa je paša tudi najcenejši način prehrane svinj v letnem času. Prav dobro pašo najde svinje na deteljiščih in na strniščih. Najboljšo pašo pa nudijo bukovi in hrastovi gozdovi v jeseni, kjer prašiči ob bukevci in želodu prav hitro odebene.

Pitanje prašičev.

Pitanje prašičev se ravna po svrhi, za katero jih hočemo spitati. Če hočemo dobiti mnogo slanine in trpežno svinjsko meso, vzamemo nad leto dni stare živali ter jim pokladajmo različne gomolje, korenstvo in buče, katerim krmilom dodajemo nekoliko žitnih izdelkov. Kuhano klajo je pokladati v gosti kašnati oblikah. Doba pitanja traja 3 do 4 mesece. Čim hitreje jih spitamo, da so dovolj debele, tem cene je izhajamo. S pitanjem začnemo navadno začetkom meseca oktobra ter končamo koncem februarja. O uspehu pitanja se najlaže prepričamo na ta način, da pitanca ob času do časa recimo vsake štiri tedne, stehnamo in priprastek žive teže s stroški krmiljenja primerjamo.

Pri krmiljenju mladih, ne čez leto starih svinj dobimo manj slanine, a zato več okusnega in sočnega mesa, ki služi kot izborni prigrizek v vsakem letnem času, bodisi pečeno ali prekajeno. Mlade živali je pitati z največjo skrbnostjo in z boljšimi krmili, nego stare svinje. Glavna kрма teh naj bo žitni zdrob in krompir.

(Dalej prihodnjic.)

Tržni dan v Mariboru dne 13. decembra 1924. Radi približajočih se božičnih praznikov je prišlo 65 slaninarjev na trg, kjer so prodajali slanino po 30 do 40 din., svinjino po 30 do 35 din. in drob po 20 din. 1 kg; domači mesarji so prodajali govedino po 23 do 25 din., teletino po 25 do 30 din., svinjino po 30 do 35 din.; v mestni mesnici pa govedino po 21.50, teletina po 25 din. 1 kg. — Perutnina. Bilo jo je okoli 500 komadov in med temi okoli 100 komadov puranov. Cene so bile kokošem in piščancem 20 do 70 din., racam in gosem 80 do 120 din., puranom pa 100 do 250 din. komad. Domačih zajcev ni bilo, pač pa sta bila dva zajca po 65 in 70 din. komad na trgu. — Krompir, zelenjava, sadje in druga živila. Kmetje so pripravljali samo 5 vozov na trg. Cene so bile krompirju 10.50 do 11 din. mernik, čebuli 3 do 6 din. vencu, zeljnatem glavlam 1.50 do 5 din. komad, kislemu zelju 4 din. 1 kg, surovemu maslu 44 do 48 din., kuhanemu maslu 54 do 56 din. kg, bučnemu olju 30 do 32 din. liter, jajcam 2.50 do 2.75 din. komad; jabolkom 3 do 6 din., hruškom 4 do 14 din. kg. — Lončena in lesena roba: Bilo je je malo in prodajala se je komad po 50 para do 150 din. — Seno in slama na mariborskem trgu: V sredo, dne 10. t. m., ni bilo ne sena in ne slame na trgu; v soboto, dne 13. t. m. pa je bilo 12 vozov sena in 4 vozova slame na trgu. Cena je bila senu do 112.50 din., slami pa 60 din. za 100 kg. To je prvikrat, da se je seno tako podražilo.

Svinjski sejm v Mariboru. Prigralo se je 135 svinj in 2 kozi na sejm. Cene so bile mladim prašičem 7 do 9 tednov starim 150 do 187.50 din. (150 do 250 din prejšnji teden), 5 do 4 mesece starim 275 do 350 din. (300 do 400 din.), 5 do 7 mesecev starim 550 do 650 din. (600 do 700 din.), 5 do 10 mesecev starim 750 do 875 (800 do 900 din.), eno leto starim 1250 do 1750 din. (1150 do 1450 din.) za komad, 1 kg žive teže 15 do 16.25 din., 1 kg mrtve teže 18.75 do 22.50 din. (20 do 22.50 din.). Promet je bil srednji. Radi visokih cen se še polovice ni prodalo. Kozi nista bili prodani.

Sadjarji in vrtnarji, pozor! Občni zbor podružnice Sadarskega in vrtnarskega društva za Maribor in oko-

lico se vrši v nedeljo, dne 28. decembra t. l. ob 9. uri predpoldne v vinarski in sadarski šoli v Mariboru s sledečim dnevnim redom: 1. Predavanje o zatirjanju malega zimskega pedica (zmrzlkarja) prof. Priol; 2. predavanje o razvoju in izgledih naše sadne trgovine (Fr. Rudl); 3. poročilo predsednika, tajnika in blagajnika o delovanju podružnice v pretečenem letu; 4. redukcija števila odbornikov in volitev novega odbora; 5. volitev delegatov za redno letno skupščino; 6. predlogi in nasveti za redno letno skupščino; 7. nabiranje novih članov; 8. slučajnosti. V očigled dejstvu, da se je pojavil mali zimski pedic v sadovnjakih mariborskega okoliša v letošnjem letu v ogromnih množinah in preti uničiti naše nasade, je v največjem interesu posestnikov sadjarjev, da se predavanja polnoštevilno udeleže. Vabljenci so tudi nečlani brez razlike spola. Za podružnične člane je udeležba obvezna.

Ljutomer. Podružnica Sadarskega in vrtnarskega društva v Ljutomeru vabi svoje člane in prijatelje sadjarstva in vrtnarstva na občni zbor, ki se vrši na Štefanovo, dne 26. t. m. ob 8. uri zjutraj v pevski sobi (nekdanja realka) z običajnim sporedom.

Vojnik. Podružnici Sadarskega in vrtnarskega ter Ceberskega društva v Vojniku vabi na skupni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 21. decembra 1924, ob 8. uri na osnovni šoli v Vojniku.

ŽITNI TRG.

Položaj na žitnem trgu se je v toliko spremenil, da so se cene ustatile na solidni podlagi, na kateri je mogoče sklepati kupčije tudi z inozemstvom. Radi tega se je izvoz žita zopet povečal, pa tudi moko inozemstvo živahnku kupuje. Bližajoči se prazniki so v polni meri zaposlili našo mlinsko industrijo, ki je zaloge žite že prilično izčrpala in zato zopet zlasti pšenico nakupuje.

V splošnem vlada za pšenico največ zanimanja. Cene so sedaj nekoliko nižje, nego v prošlem tednu. Za 100 kg plačujejo 400 do 410 din. Za izvoz kupujejo pšenico posebno dunajski in bratislavski trgovci, ki jo izvajajo po Donavi. Čehoslovaški trgovci plačujejo našo pšenico, postavljeno v pristanišče v Bratislav, po 230 do 260 čeških kron za 100 kg. Na Dunaju se prodaja jugoslovenska pšenica po 70.000 kron 1 kg.

Kot uzoči kupujejo večinoma izvozne tvrdke. Čehoslovaki plačujejo novo blago po 133 do 135 čK, franko Bratislava. Največ se sklepajo pogodbe za dobavo koruze koncem meseca januarja in za začetek februarja. Trgovino s koruso znatno ovira slabo stanje našega prometa. Mnogo vagonov nove, še ne čisto posušene koruze se je že pokvarilo, ker je vključen tozadevinem predpisom predolgovčakala na prevoz. Prodaja se sedaj po 190 do 200 din.

Poječen in se tako malo povprašuje. Ponuja se po 350 din. za 100 kg.

Stalno ceno kaže oves, katerega se precej izvaja; tudi doma se ga porabi zlasti za prehrano vojaških konj. Bački in banatski oves se prodajata po 325 do 330 din., slavonski pa je cenejši.

Za fižol vlada tako neznatno zanimanje. Izvoz je zelo nazadoval. Prodaja se po 2.60 do 4 din. kg.

Mokra, zlasti nularica, se je nekoliko podražila vsled izredno živahnega povpraševanja domačih in inozemskih trgovcev. Nularica se prodaja po 6.35 do 6.40 din., krmilna moka je po 1.80 do 1.90 din. kg.

Na ljubljanski borzi so cene za žito in poljske pridelke sledete: Pšenica domaća franko Ljubljana 420 din.; pšenica bačka par. Ljubljana 465 din.; koruza nova gar. par. Mitrovica I vagon 180 do 185 (zaklj. 185); oves bački franko Ljubljana 365 din.; laneno seme franko Ljubljana 675 din.; otrobi droblji franko Ljubljana 212.50 din.; otrobi srednje debeli franko Jarše 240 din. — Stročnice: fižolribičan očiščen b-n franko Postojna trans. 505 din.; fižolprepelicar očiščen b-n franko Postojna trans. 580 din.; fižol mandolom očiščen b-n franko Postojna trans. 480 dinarjev.

Hmelj. V 38. poročilo se je vrnila neljuba pomota: Namesto 3200 čK naj se bere pravilno 3020 čP. — Hmeljarsko društvo.

Hmelj. XL. poročilo Hmeljarskega društva. Žatec, ČSR, 11. XII. 1924. Povpraševanje po hmelju se je vzdrževalo tudi v drugem tednu meseca decembra in se je dnevno prodalo 50 do 100 stotov srednjega, dobrega in najboljšega hmelja po 2950 do 3050 čK za 50 kg. Tudi na kmetijah se je plačevalo do 3000 čK. Hmelj je tudi napredoval po kakovosti in se je okvir cene zožil na 100 čK, kar dokazuje čvrsten tržni položaj. Tukaj se je prodajalo tudi nekaj tranzitnega hmelja po 1900 do 2300 čK za 50 kg. Tržno razpoloženje se lahko označi kot zelo čvrsto, cene se pa polagoma dvigujejo. »Saazer Hopfen- und Brauer-Zeitung.« — Nürnberg, 13. XII. 1924. Zopetno zboljšanje.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 65—66 din., francoski frank 3.60 din., italijanska lira 2.90 din., čehoslovaška krona 2.04 din., in 100 avstrijskih krun 9 para. V Curihi znaša vrednost dinarja 7.70 centimov.

Dopisi.

Št. IIj v Slov. gor. Že dalje časa se pri nas nekaj hremijo izdajalci slovenskega jezika in naroda, velesrbski demokrati, orjunci in Sokoli. To so ljudje, ki so se pritepli k nam, ki v lastno skledo pljuvajo in zatajujejo svoj narod. So ljudje, ki še pljunka niso vredni. Pa hočajo dobro katoliško ljudstvo komandirati in tu nositi veliki zvonec. Ne kateri so celo plačani, in mislio, da so strašno inteligenti, če igrajo vlogo grdega Judeža. Mi bomo jim že pokazali vetrta, smo z drugimi ljudmi obračunali, bomo še s temi »značajnimi barabami«, ki ližajo r., velesrbski židovski

sodnici. Proč z Efijalti, ki berejo velesrbske, židovske, podkuljene liste a la »Jutro«, »Slovenski Narod« in »Tabor!« Črna zemlja naj pogreze vsakega izdajalca! Sicer pa ne potrebujemo niti prstov ene roke, če bi jih hoteli našteti.

Sv. Jernej pri Ločah. Česar smo se že dalje časa bali, se je zgodilo. Umrl nam je in nas torej tik pred temi odločilnimi volitvami zapustil naš obče priljubljeni g. župan Alojzij Cvahte, po domači Šimek, v 56. letu starosti. Bolhal je že dalje časa na srčni vodeniki. Bil je vedno zvest pristaš SLS in se tudi takrat ni dal omajati v svojem prepričanju, ko je toliko drugih nasedlo Žerjavovi samostojni farbariji in tako pomagal splesti Pašič-Pribičevičev bič, ki nas sedaj vse tepe in vleče denar iz naših žepov. Skozi 23 dolgi let je modro in spretno vodil in vladal našo občino ter si znal s svojo prijaznostjo in postrežljivostjo pridobiti srca vseh. Ako je kdo potreboval kakega važnega nasveta, je šel k Šimeku in dobil navadno najboljšega; ako je kdo hotel imeti kako prošnjo spisano, obrnil se je do njega in dobil takšno, da je bila skoro vedno uslušana. Kratko rečeno, bil je rajni župan dobronik vseh, kateri je povsod rad pomagal, kateri se je na vse razumeval, kateri je vse, karkoli je podvzel, najboljše izpeljal. Tako zastopnega, tak na vse strani delavnega župana ne bomo več imeli, to pravi vsak. Naj mu Bog bogato poplača vse njegove trude in skrbi v blagor občine in vse, kar je kedaj komu dobrega storil. Kako je bil spoštovan in priljubljen, pričal je dne 11. t. m. pogreb, ki je bil nad vse lep, da takega takoj malokdaj doživimo. Pa kdo nam bo za Šimekom županoval? Naši možje se po vrsti branijo, ker se vsak bojni težav in sitnosti, ki so dandanašni s to službo združene. Pa vendar bo eden teh se moral žrtvovati in prevzeti, ker si sicer preide županstvo v nasprotno roke, kjer nekdo že kmaj čaka na to čast, a je za njo najmanj sposoben. Zakaj za tako službo je treba nekaj več, kakor polne žepe denarja in glavo polno domišljavosti, treba je tudi razumnosti in sposobnosti. A te pa ne more imeti človek, ki je bil že kot šolar tako »brihten«, da v takratni dvorazredni ljudski šoli niti do II. razreda ni mogel pritišati. Torej možje, Šimekovi somišljeniki, držite trdno in zvesto vajeti, ki ste jih od njega prevzeli! — Umrl je tudi prevžitkar, nekdanji posestnik na Ličnici Mihael Mažera, v 74. letu svoje starosti. Naj v mir počiva!

Središče. Nek središki kmet, »ki pozna razmere«, se je v zadnjem »Kmetijskem listu« št. 52 vendar enkrat ojunil ter je jasno povedal svojim tovarišem, da jih maloštevilni demokrati mogotci samo vlečejo za nos, da jih hočajo samo komandirati v imenu »narodne sloga«, da pa morajo pravzaprav tako plesati, kakor živiga demokratska piščalka. Pregovor pravi, da je spoznanje prva pot k zboljšanju. Upamo, da bodo te vrstice »Kmetijskega lista« blagodejno vplivale na naše središke razmere posebno v gospodarskem smislu, za katere nimajo demokratje nobeno srce. Gre jim samo za komando, za korita in za — orden. Mi »nazadnjaki« smo to že davno vedeli in videli in na tem smo se muzali in smejni, ko smo gledali prizor za bogove: kako caplja samostojni kmet na demokratskem trnku. V javnosti pa nismo hoteli pisati, ker smo vedeli, da bi takoj padli po nas z združenimi močmi, rekoč, da hočemo rušiti »narodno« logo. Sedaj pa se je zasvitalo med naprednimi kmetskimi vrstami in Bog da bi začeli grmeti tudi samostojni topovi v korist našega gospodarskega življenja. Središka zgodovina nas uči, da smo se moralni kmetje vedno bojevati proti tujim vplivom in da smo s svojo trdno voljo in žilavo vstrajnostjo premagali graščinski jarem in da smo kot vzorna narodna občina vstopili tudi v najhujšem navalu nemščin in nemščtarstva. Naš narodni ščit ni nikdar zatemnil niti za trenutek. Do preobrata smo ostali, vzorna narodna občina. Jeklena narodna disciplina se je podedovala od roda do roda ter je nam kmetom prešla v meso in kri. Sedaj pa po preobratu ko smo postali »svobodni« v »narodni« državi, ko se nam ni treba več batiti narodnih nasprotnikov, ampak samo še demokratičnih, čufutskih komandantov, izrabljajo ti maloštevilni tički naše stoltečne tradicije in kričijo pri vsaki priliki: Narodnjaki, združite se (za naš žep in naš orden!), kakor da bi bila res narodnost in nevarnosti. Zato jim še naseda ob prilikl volitev mnogo domačih in z novimi gospodarskimi razmerami v Jugoslaviji neznanih kmetov, posebno še tedaj, ako zabelijo demokrati svoj narodni ocivirk

MALA OZNAILA.

Omenjen hlapec k govedi se prejme pri oskrbištvu Strnišče pri Ptaju. 1574 2

Službo išče mlad trgovski pomočnik, ravno oproščen. Pogo hrana in stanovanje. — Maks Kramšak, Slivnica pri Mariboru. 1568 2

Učenec se išče iz dobre poštene hiše za medicinsko in svečarsko obrt, ki ima veselje do obriti in ni čez 16 let star. Fran Cviček, medar in voščar v Slov. Bistrici. 1565 3

Sodarske pomočnike sprejme pri dobrati, prosti branit, stanovanju in perilu Fran Repič, sodarski mojster v Ljubljani, Kolejska ulica 18. 1562 4

Vrtnarski učenec se sprejme. Prednost iz kmetov, hrana in stanovanje v hiši. — Iv. Jemec, vrtnarstvo, Razlagova ulica 11, Maribor. 1556

Učenca za slikarstvo in pleskarstvo (poštenih starisav) sprejme z vso oskrbo na 4 leta Franjo Ambrožič, sobo, črkoslikar in pleskar, Maribor, Grajska ul 2.

Prodajalka vajena pisarniških del išče mesto. Gre tudi na deželo. Cenj. ponudbe na upravo lista. 1562 2

Izredna prilika! V Savinjski dolini Gornja Ložnica pri Žalcu se proda krasno posestvo z dobrodotim mlinom ter 8 oralimi zemlji. Posestvo se nahaja tik okrajne ceste, četrte ure od žel. postaje. Pojasnila daje Florijan Cviki, Gornja Ložnica, pošta Zalec. 1550 3

Triredno harmoniko iz tovarne Fr. Hochholcer, Dunaj, uglaseno A D G, proda Franc Keček, posestnik v Ključarovcih, Sv. Tomaž pri Ormožu. 1572 2

Najprimernejša boična in novoletna darila

za praktično uporabo: damske torbice, torbice za potovanje, spise, šole, tobak, smodke, denar itd. se dobri v na največji izberi pri

IVAN KRAVOS. MARIBOR,

ALEKSANDROVA CESTA 13.

Lastna torbarska delavnica: Slomškov trg št. 6.

E nest Gert, Maribor, Gosp. ul 13

priporoča velečenjem odjemalcem za božične praznike svojo bogato opremljeno zalogo vsakovrstnega steklenega, porcelanastega in kamenega blaga kakor tudi svetilke.

FRAN PERC, Maribor, Slovenska ul. 1

trgovina z muzikalnimi instrumenti.

Največja zaloga vseh vrst glasbil, strun in njih posameznih delov.

Lastno izdelovanje harmonik po naročbi, tamburic, gosli, citer itd. Najboljša delavnica za popravila.

Izšla je

Blažnikova

VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1925, ki ima 365 dni.

VELIKA PRATIKA je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil najbolj vpoštevan že od naših pradedov.

Tudi letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini, zato pride prav vsaki slovenski rodbini.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 D. Kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroč po dopisnici pri

J. Blažnika nasl. tiskarna in litografski zavod Ljubljana, Breg št. 12.

15% popusta Najlepše darilo za Božič in Novo leto.

ELEKTROTEHNIČNO IN MEHANIČNO PODJETJE

DRAGO GAMS

Celje—Gaberje 91.

Telefon št. 26. — Brzjavni naslov: Gams Celje. — Poštni predel št. 31.

Avto-bencin, olje, mast itd. na zalogi. — Naprava in popravilo vseh vrst elektrotehničnih inštalacij. — Opravlja vse v mehanično stroku spadajoče predmete, na pr. kolesa, motorje, avtomobile, šivalne, pisačne in vse ostale stroje. — Prodaja elektrotehnične in meh. predmete, na pr. elektromotorje, žarnice, kolesa, motorje, šivalne stroje, otročje vozičke, gumije vseh vrst, kakor posamezne dele meh. predmetov po naj nižji ceni. Proračuni in prospekti brezplačno, istotako stroščno nasveti.

Original »Mundlos«, »Gritzner«,

»Junkers«, »Heud«, »Ruh«, »Neu«,

Jamčim 10 do 15 let.

Na debelo! — — — Na drobno!

Original »Styria«, »Dürkopp«. Zastopstvo »Styria«, »Alba«, iz Italije, »J.P.A.G« iz Puchove tovar.

Do 15. januarja 1925 15% popusta.

Fran Strupi, Celje

priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetiljk, ogledal, okvirjev, raznovrstnih šip itd.

Majsolidnejše cene in točna posredstva.

Proda se lepo posestvo, 26 oralov, z vinograde, 7 oralov gozda drugo vse v ravnini, hiša in gospodarsko poslopje z danim iz opoko krito, z električno lučjo, sredi vasi, 20 minut od železniške postaje. Cena pove Kleva Ivan, Zlče 60, p. Loče pri Poličah. 1560 2

Krasno posestvo na polju, sredi vasi, pri Račah z novozidanim nišnim in gospodarskim poslopjem, z opoko krito, sadosnik, travniki, njive, gozdi, prvoravnina, okoli 0 oralov, se takoj zelo nizko proda. Naslov v upravnosti. 1542 2

Prodam lepo posestvo: 2 hiši, gospodarsko poslopje, 11 oralov travnikov, 10 oralov rjiv, 8 oralov gozda, 1 oral vinograda, živino z mrtvim inventarjem. Posestvo je v ravnini 1 uro od Sl. Bistrica. Cena in pogoj ugodni. Vencel Justinek, Gladomesko, Sl. Bistrica. 1549

Redka priložnost za nakup posestva v prometnem kraju, pri cerkvi in šoli, 20 minut od žel. postaje. Obseg 34 oralov zemljišča, prvoravnini travniki, seredi 15 glad govedi, rodovitne njive, vinograd z žlahtnimi nasadi, obsežen gozd, poslopje zidano ter v najboljšem stanu. Proda zaradi prevzetja drugega posestva Gregor Polanc, Lažporje pri Sl. Bistrici. 1554 3

Amerikanski »Salon Tiger« znamke Standard v orig. zaboljih ca kg 30 netto po skrajno ugodni ceni, se dobi pri Slavenski amerikanski petrolejski družbi z o. z. Maribor, Trg Svobode št. 3. 1544 3

Večjo količino gabrovega, javorjevega, orehovega, lipovega, hrastovega, jesenovega in bukovega okroglega lesa se proti takojšnjemu plačilu stalno kupuje. Ponudbe na tvrdko Vinko Krstan, Maribor, Maistroval u. Istotam se išče za stalno celoletno doba do smrekove, jelkove borove in mesčevne deske I. in II. vrste v vsaki množini, naravnost od producentov in posestnikov žag, kateri bi po meri žagali. 1535 6

Vegetabilno, fosforokislo krepčilno krmilo za prašice, krave, vole, konje, teleta in perutnino je priznano kot najboljše krmilo. Učinkuje hitro rast mesa in masti, povzdrigo molznosti, pospešuje tek in nagon k žretnju in čvrsti razvoj krepkega okostja. Cena 10 kg 60 din., 20 kg 120 din., 30 kg 180 din., 50 kg 300 din. Naroča se pri »Glavnih zalogih vegetabilnih krmil« Cerknica Rakek. 1452 6—1

Razno zimsko blago za moške in ženske obleke ima na prodaj po znižanih cenah manufaktura na trgovini Franjo Majer, Maribor, Glavni trg. 1266 6

Brusimo britve, škarje, nože itd. Električna brusarna (v brivnici Koštomaj) Celje, Prešernova ulica 19. 1116

Odeje, koce, posteljno perilo, posteljno perje, barhenti, platno, hlačevino, preproge prodaja po zelo znižanih cenah manufakturna trgovina Franjo Majer, Maribor, Glavni trg. 1267 6

Suhe gobe, brinjevo olje in fižol kupuje po najvišjih dnevnih cenah ter prosi za povzorne ponudbe tvrdka Fr. Sirc, Kranj

Gostilničari, pozor! Lep, dobro ohranjen gostilnički orkestrion 27 godbenimi komadi za ples in zabavo se po ceni proda. Vprašati pri lastniku Albertu Horvatu, gostilničarju v Gornji Radgoni.

Po skrajno nizki ceni prodam 23.000 trsnih cepljenk: beli rizling, peček, zelenika in črnina, Köller na Göthe in rip. portalis, zeleni silvanec in portogizar na Göthe 9 in lipovščina na port. — Franc Kovač, trsničar, Male dole, pošta Vojnik. 1499 3—1

Kupci pozor! Ugodna prilika! Gospodska hiša, 4 sobe kuhinja, obokana klet, 6 oralov zemlje v lepi solnčni legi blizu Rogatice Slatine se proda. Cena 65.000 Din. Ugodni plačilni pogoji. Naslov v upravnosti. 1528 2

V najem se da na dobo 3—5 let posestvo, 20 oralov, prav rodovitno. Poizve se Hotinja vas 12, Slivnica pri Mariboru. 1500 2—1

Proda se tkalski stol dobro ohranjen. Poizve se Hotinja vas 12, Slivnica pri Mariboru. 1500 2—1

Proda se kraljčevi drevje na ameriških podlogah, kakor tudi cepe in podlage istih. Seme zelenjava, cvetje in gospodarskih rastlin. Cvetje v lončih in razno ukrasno grmovje ter dreve imamo celo leto! Zahtevajte cenike! 1263 10

Sadno drevje, večjo množino na bolj priporočljivih vrst in cepljeno trsje prvorstno, kakor laški rizling, silvanec, peček, žlahtnino in izabela, cepljeno na Goethe 9 in Rip. Port. Cene znižane! Zahtevajte ponudbe! Drevesnica in trtnica I. K. Građan, Št. Janž pri Velenju.

Znižane cene: Zimsko perilo za moške in ženske, nogavice in vse druge potrebnice ima na prodaj manufaktura trgovina Franjo Majer, Maribor, Glavni trg. 1268 6

Kupujem razne suhe kože, kakor suncev, zajcev, domačih in divjih maček itd. — Naslov v upravnosti. 1559

Častna izjava.

Obžalujem žaljivko rabljeno naprav osebi gospoda Alojzija Končka, posestnika in cestarja v Vrtičah. Miroslav Pekarek.

Smrekovo čreslo

kupimo vsako množino v prvorstni kakovosti. — Ponudbe z najnižjo ceno, nakladno postajo in česom doba poslati na: »TRIGLAV«, lesna družba Celje Glavni trg 4, I. nadst. 1543 3

Kupim

kostanjev taninski les običajen, hlode { čez 30 cm debele čez 3 m dolge

javer, jasen, gaber, bukva, hruška, breza, hrast,

ponudite z obvezno ceno, vagonске količine tvrdki Franc Kupnik, Podplat.

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

1523 2

